

عنوان مقاله:

مروری بر قوانین حاکم بر قنات و قنات داری لزوم بازنگری در قانون مجوز حفر چاه جایگزین قنات

محل انتشار:

اولین همایش ملی قنات، میراث ماندگار و آب (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

حسین رسان نژاد - کارشناس ارشد معاونت آب و خاک

حسین آقایی - مدیر شرکت خدمات مهندسی آب و خاک پارس نمایندگی یزد

خلاصه مقاله:

قنات بهترین، کم هزینه ترین و پایدارترین روش بهره برداری از آبهای زیرزمینی می باشد. ایرانیان و سپس مردم بسیاری از نقاط خاورمیانه و شمال آفریقا مدیون این روش در تامین آب کشاورزی و به زیر کشت بردن اراضی می باشند. روند حفر بی رویه چاه های عمیق و نیمه عمیق منجر به کاهش و در نتیجه خشک شدن تعداد زیادی از قنات در کشور گردید. وجود این قانون در شرایطی که قنات از سفره آب سطحی استفاده می نماید و هوا بین هستند، حفر چاه جایگزین می تواند قابل توجه باشد. ولیکن در صورتی که قنات در سفره عمیق آب زیرزمینی قرار داشته و یا کاهش آبدی قنات در اثر جابجایی لایه های آبدی ناشی لغزش زمین، عوامل تکتونیکی و ... باشد و با این شرط مهم که آبدی قنات صد درصد قطع شده باشد، بلامانع می باشد. در حال حاضر بر اساس قانون توزیع عادلانه آب، مجوز حفر چاه جایگزین قنات صادر می گردد ولی با توجه به مطالعات و بررسی های میدانی (case study) در چندین شهرستان استان فارس مشاهده گردید که به موازات بهره برداری از چاه های جایگزین، قنات مورد نظر هنوز دارای آبدی اندکی بوده و شاهد بهره برداری توام قنات و چاه جایگزین هستیم. این در حالی است که در برخی مواقع حتی مالکین قنات علاوه بر بهره برداری از چاه جایگزین، متقاضی بازسازی و نوسازی قنات مورد نظر توسط سازمان های جهادکشاورزی نیز بوده اند! بر اساس تجارب بعمل آمده پیشنهاد می گردد در شرایطی که آب قنات به شدت کم شده تا زمانی که میزان آبدی قنات در یک فصل زراعی و یا یک سال آبی به صفر نرسیده است از صدور مجوز حفر چاه جایگزین خودداری گردد و با بررسی روند خشکسالی و ترسالی و مطالعه عکس العمل سفره آب زیرزمینی و صدور مجوز حفر چاه جایگزین بعنوان آخرین راهکار مدنظر باشد. از طرف دیگر با بررسی امکان استفاده از روش های بازسازی و نوسازی می توان امکان احیای قنات نیز در نظر گرفت.

کلمات کلیدی:

چاه جایگزین قنات، قنات داری، قوانین آب، سفره آب زیر زمینی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/906309>

